

SKLOP 2 – Sistem in struktura

Korak 4: oblikujte postopek odziva na nepravilnosti (protokol ukrepanja po prijeti prijavi kot vodilo za reševanje primerov v društvu)

Postopek odziva športnega društva opisuje korake, ki jih lahko izvede zaščitnik varnega športnega okolja, kadar obstaja skrb zaradi telesnega, psihološkega, spolnega nasilja ali zanemarjanja. Vendar pa to ni tog scenarij – zaščitnik mora vedno ukrepati glede na resnost in naravo situacije ter v sodelovanju z ekipo za nujne primere ali zaščitnikom panožne zveze, po potrebi pa tudi z zunanjimi strokovnjaki.

Kako ravnati po prijavi nepravilnosti

Koraki	ZELENA (sprejemljivo vedenje)	RUMENA (blago medosebno nasilje)	RDEČA (zmerno medosebno nasilje)	ČRNA (zelo resno medosebno nasilje)
Faza 0	Prijava/skrb			
Faza 1	Pridobivanje informacij			
Faza 2	Ocena resnosti in iskanje priporočil			
Faza 3	Uresničitev priporočil			
	Notranje ukrepanje			
			Nujne službe, centri za socialno delo Disciplinski postopki Policija/pravosodje	
Faza 4	Nadaljna podpora in evalvacija			
Faza 5	Smernice in izboljšanje ukrepov			

Faza 0 – prijava/skrb

Pomembno je, da se ob prijavi nepravilnosti jasno navede:

- Vsebino prijave
- Način, kako je zaščitnik prejel informacijo. Ta lahko prihaja neposredno od enega od članov (ali njihovih družinskih članov) in/ali preko upravnega odbora društva. Glede na način, kako je bila informacija posredovana, je morda potrebnih dodatnih podrobnosti za jasnejšo opredelitev prijave.
- Kdo je prijavitelj? Pogosto prijavitelj ni žrtev ali neposredno vpletena oseba, temveč tretja oseba. V nekaterih primerih prijavitelj ni bil neposredna priča incidenta, temveč je bil obveščen s strani nekoga, ki je bil vpleten.
- Če je prijavitelj neposredno vpleten:
  - Predhodno preverite njegova pričakovanja.
  - Upoštevajte želje žrtve.
  - Jasno pojasnite svojo vlogo in ravnanje z informacijo.

- Jasno vnaprej razložite svojo vlogo kot zaščitnik in kako boste obravnavali prijavo. Poudarite dolžnost diskretnosti/zaupnosti ter jasno pojasnite, da ste v primeru prijave kaznivega dejanja dolžni to prijaviti pristojnim organom.

Faza 1 – Pridobivanje informacij

Natančno preučite situacijo:

- **Kdo je vpleten?** Opreделите morebitno žrtev (žrtve), storilca (storilce) ter druge vključene posameznike (npr. priče ...).
- **Kaj je znano glede dejstev?** Kaj ostaja neznan? Kaj je še vedno nejasno?
- **Kateri so viri informacij?** Ugotovite, kako so dejstva prišla na dan, na čem temelji sum ter kaj je bilo natančno videno ali slišano.
- V večini primerov bodo za celovito razumevanje situacije potrebne dodatne informacije. Zato bo zaščitnik varnega športnega okolja moral stopiti v stik z relevantnimi osebami.

Faza 2 – Ocena resnosti in iskanje priporočil

Poskusite oceniti resnost dejstev. Zaščitniku varnega športnega okolja so lahko pri tem v pomoč notranja ali zunanja posvetovanja. Če situacija jasno nakazuje na »sprejemljivo vedenje« ali »blago obliko medosebnega nasilja« (zelena ali rumena zastavica), posvetovanje morda ni potrebno. Pri hujših kršitvah (rdeča ali črna zastavica) pa je posvet z nujno skupino za varno športno okolje v društvu ter stik z zaščitnikom panožne zveze obvezen. Nikoli ne ukrepajte sami.

Za oceno resnosti situacije lahko uporabite načela sistema zastavic (angl. Flag System), ki ga je v Belgiji razvila organizacija Sensoa za ocenjevanje resnosti primerov medosebnega nasilja.

Sistem zastavic: ocenjevanje resnosti situacij

Sistem zastavic vam pomaga pri premišljenem odzivu na podlagi šestih kriterijev, ki jih uporabite za oceno posamezne situacije. Na ta način lahko medosebno nasilje razvrstite v štiri stopnje resnosti, označene z različnimi barvami zastavic. Poleg tega je to praktično orodje za objektivnejšo presojo vedenja, izbiro ustreznega odziva in poglobljeno raziskavo.

Šest ocenjevalnih kriterijev:

1. Obojstransko soglasje
2. Prostovoljna udeležba
3. Enakopravnost
4. Stopnja razvoja ali funkcioniranja
5. Kontekst
6. Vpliv (posledice)

Več o posameznih kriterijih je na voljo v Prilogi 1.

Po oceni kriterijev sistema zastavic se določeni situaciji pripiše barva zastave.

Barvne oznake in za 4 kategorije medosebnega nasilja:

- Zelena zastavica – Sprejemljivo vedenje
- Rumena zastavica – Blago medosebno nasilje
- Rdeča zastavica – Zmerno medosebno nasilje
- Črna zastavica – Zelo resno medosebno nasilje

You can find additional information about the Flag System [here](#).

Več informacij o sistemu zastavi lahko najdete [tukaj](#).

Notranje posvetovanje

- Zaščitnik se lahko posvetuje z nujno skupino za zagotavljanje varnega športnega okolja znotraj društva za pomoč pri oceni in pripravi predloga ukrepov.
- Lahko hitro skliče sestanek in predstavi ključne ugotovitve začetne ocene.
- Pri presoji so lahko v pomoč tudi pravni predpisi in kodeksi ravnanja.

Zunanje posvetovanje

- Zaščitnik društva se lahko kadarkoli obrne na zaščitnika panožne športne zveze za dodatne nasvete. V primerih z rdečo ali črno zastavico je stik z zaščitnikom panožne zveze in ustreznimi organi izjemno priporočljiv.
- Po potrebi je smiselno poiskati še dodatno zunanje strokovno mnenje. Poskrbite, da imate seznam ustreznih služb ali ustanov v vaši državi.

Priprava predloga ukrepov

- Upoštevajte pričakovanja vpletenih oseb.
- Premislite, katere ukrepe je treba izvesti znotraj organizacije (tako na kratek kot na dolgi rok) in katere ciljne skupine so prizadete.
- Ocenite, ali je potrebno napotiti na svetovalne storitve, organe pregona ali pravosodne organe (policija/pravosodje) oziroma na disciplinske postopke zveze.
- Pri situacijah, ki vključujejo sprejemljivo vedenje ali blago medosebno nasilje (zelene ali rumene zastave), bo običajno zadostovalo interno ukrepanje.
- V primerih zmerne ali zelo resne medosebnega nasilja (rdeče ali črne zastave) razmislite o napotitvi na podporne storitve, pravne organe (policija/pravosodje) in/ali disciplinske postopke zveze.

ZELENA (sprejemljivo vedenje)	RUMENA (blago medosebno nasilje)	RDEČA (zmerno medosebno nasilje)	ČRNA (zelo resno medosebno nasilje)
	Notranje ukrepanje: Kratkoročni odziv + dogovori Pozornost na varen kontekst in nadzor		
		Zunanje ukrepanje: Razmislite o napotitvi na urgentne službe ali socialno varstvo otrok Disciplinski ukrepi	
		Oddaja prijave: Razmislite o napotitvi na policijo, pravosodne organe in druge ustrezne organizacije	

Komunikacija

- Vzpostavite jasne dogovore glede povratnih informacij upravnemu odboru društva.
- Določite, kako bodo povratne informacije posredovane neposredno vpleteni osebi, prijavitelju in po potrebi tudi drugim vpletenim osebam.
- Poskrbite, da zasebnost vpletenih oseb ne bo kršena (dolžnost diskretnosti). Zavedajte se svoje vloge kot zaščitnik, še posebej v povezavi z opustitvijo dolžnosti prijave.

Registracija

- Zabeležite predloge na zaupen način in varno shranite dokumentacijo. Pri tem spoštujte dolžnost zaupnosti in diskretnosti.

Faza 3 - Uresničitev priporočil

Izvedbo priporočil vodi upravni odbor društva, v sodelovanju z zaščitnikom varnega športnega okolja. Zaščitnik panožne športne zveze je lahko vključen kot svetovalna podpora in nudi dodatne usmeritve. Zaščitnik deluje izključno v svetovalni in podporni vlogi. Če upravni odbor društva tako odloči, lahko zaščitnik panožne zveze prevzame določene naloge, povezane s primerom. Administrativna odgovornost za vodenje primera se določa posamično, glede na naravo zadeve. Lahko je to odgovornost društva, panožne športne zveze ali zunanjih strokovnjakov/organizacij.

	ZELENA (sprejemljivo vedenje)	RUMENA (blago medosebno nasilje)	RDEČA (zmerno medosebno nasilje)	ČRNA (zelo resno medosebno nasilje)
Notranje ukrepanje	- Obveščanje, normalizacija	- Pedagoški odziv - Dogovori - Svetovanje	- Pedagoški odziv - Dogovori - Spremljanje in zagotavljanje varnosti - Podpora vpletenim - Obnovitvena mediacija - Nadaljna podpora	- Pedagoški odziv - Dogovori - Spremljanje in zagotavljanje varnosti - Podpora vpletenim - Obnovitvena mediacija - Nadaljna podpora Naložitev sankcij
Napotitev na pomoč in mediacijo			- Podpora žrtvi - Podpora povzročitelju - Podpora drugim vpletenim - Mediacija	
Disciplinski ukrepi			- Napotitev na disciplinsko komisijo - Spremljanje odločitev	

Policija/sodno varstvo			<ul style="list-style-type: none"> - Prijava policiji s strani žrtve - Prijava s strani zaščitnika (društveni ali panožni) - Prijava s strani tretje osebe
------------------------	--	--	---

Vodenje in odgovornost

- Upravni odbor športnega društva ima ključno vodstveno vlogo in prevzema celotno odgovornost za obravnavo primerov.
- Zaščitnik varnega športnega okolja lahko v dogovoru z zaščitnikom panožne športne zveze začne disciplinski postopek.

Notranje ukrepanje

- V primerih, kjer gre za sprejemljivo vedenje ali blago medosebno nasilje (zelena ali rumena zastavica), lahko zaščitnik ponudi pedagoško usmerjanje za ustrezno odzivanje. Možni ukrepi vključujejo pojasnitev ali prilagoditev obstoječih dogovorov in/ali svetovanje ter podporo društvu.
- V primerih zmerne ali zelo resne medosebnega nasilja (rdeča ali črna zastavica) je smiselno razmisliti o tem, kako društvo lahko izboljša varnost vpletenih ter optimizira nadzor.
- Posebno pozornost je treba nameniti podpori in nadaljnji oskrbi vseh vpletenih. Včasih so potrebni dodatni ukrepi za okrevanje.
- Pri zelo resnem medosebnem nasilju (črna zastavica) je treba razmisliti o uvedbi sankcij ali disciplinskih ukrepov, določenih v pravilnikih.

Pomoč in podpora

- Pri zmernem ali zelo resnem medosebnem nasilju (rdeča ali črna zastavica) so lahko vpleteni tako žrtve kot tudi povzročitelji. Potrebna je napotitev na svetovalne storitve, specializirano podporo ali strokovno mediacijo.
- To pa ne odvezuje upravnega odbora društva ali zaščitnika odgovornosti. Spremljanje, podpora in ukrepi za okrevanje morajo potekati tudi po napotitvi. Treba je jasno določiti vlogo in odgovornosti zaščitnika v nadaljnjem procesu.

Policija/sodno varstvo

- Zaščitnik lahko seznaniti vpletene z možnostjo vložitve uradne prijave policiji ali sodnim organom. To velja za kazniva dejanja.
- Postopki za sprožitev kazenskega pregona so lahko različni glede na državni pravni okvir. Priporočljivo je pridobiti informacije pri pristojnih državnih organih.

Faza 4 – Nadaljnja podpora in evalvacija

Po incidentu se lahko občutki negotovosti ali krivice zadržijo dalj časa. Učinkovita nadaljnja podpora je pogosto ključna za vse vpletene in pripomore k zmanjšanju tveganja za ponovitev podobnih dogodkov. Pregledno spremljanje primera ustvarja občutek varnosti in zaupanja v športnem društvu.

Nadaljnja podpora

- Organizirajte pogovore z vpletenimi osebami. Nudjenje prostora za izmenjavo in refleksijo po dogodku je pomemben del okrevanja.
- Pogovore ponovite v kratkem časovnem obdobju za zagotovitev kontinuitete oskrbe. Skupinski pogovori so lahko izvedeni s pomočjo storitev za podporo žrtvam.
- Poskrbite za komunikacijo z drugimi člani društva ali širšo skupnostjo, če je to primerno.
- Določite jasne dogovore, kako bo upravni odbor društva poročal o izvedenih ukrepih (npr. poročanje panožnemu zaščitniku).
- Primer je uradno zaključen skupaj z vsemi neposredno vpletenimi, vključno s pregledom izvedenih korakov in morebitnimi nadaljnjimi dejanji.

Evalvacija

Evalvacija postopka med vsemi vpletenimi ponuja dragocene informacije o tem, kako so zaznali obravnavo primera s strani društva. Poleg tega zagotavlja vpogled v možnosti za izboljšanje smernic za zagotavljanje varnega športnega okolja v društvu:

- Preverite, ali so posamezniki zadovoljni z obravnavo primera in jasnostjo komunikacije ter kaj je bilo dobro izvedeno in kaj bi lahko izboljšali.
- Zaščitnik lahko poda priporočila upravnemu odboru glede zbiranja in analize povratnih informacij za nenehno izboljševanje.

Faza 5 – Smernice in izboljšanje ukrepov

Incident obravnavajte kot priložnost za pregled in krepitev obstoječih smernic in praks društva. Pomembna vprašanja, ki se ob tem porajajo: Je treba kaj prilagoditi? So obstoječi dogovori in kodeksi ravnanja vsem članom jasni? Kako je organiziran nadzor? So vsi nadzorniki seznanjeni z osnovnimi pravili? Refleksija je ključna za uvedbo učinkovitih izboljšav in naslednjih korakov:

1) Analiza incidenta

- Identificirajte vse dejavnike, ki so prispevali k incidentu, in raziščite morebitne globlje vzroke. Analiza lahko vključuje tudi relevantne okoliščine ali dogodke, ki so botrovali incidentu.
- Izvedite temeljito oceno tveganja, da ugotovite verjetnost ponovitve podobnih primerov.

2) Seznam možnih ukrepov za izboljšave

- Uvedba kodeksov vedenja
- Organizacija izobraževalnih delavnic za trenerje
- Komunikacija o vlogi zaščitnika varnega športnega okolja
- Jasne smernice za potovanja in tekmovanja
- Itd.

PRILOGE

Priloga 1: Šest kriterijev sistema zastavic

1. **Medsebojno soglasje / družbeni dogovor glede vedenja:**

Oglejte si posamezno raven, da ugotovite, ali so vključene osebe soglasne glede določenega vedenja. Pomembno je tudi preveriti, ali obstajajo družbeni dogovori (formalni ali neformalni) glede določenih vedenj in načina, kako se medsebojno obravnavamo.

- Po eni strani preverite na osebni ravni, ali so vpletene osebe privolile v določeno vedenje. Ali so privolile? So ga izrecno želele? Je vedenje zaželeno?
- Po drugi strani pa preučite, kako se to vedenje dojema na družbeni ravni. Ko komuniciramo z ljudmi, obstaja veliko formalnih in neformalnih pravil in dogovorov o medsebojnem obnašanju. Pomembno je, da poznate običajne manire, norme in vrednote v družbi ter jih upoštevate.

2. **Prostovoljno sodelovanje**

Prostovoljno sodelovanje pomeni, da je oseba v situaciji po svoji izbiri in v popolni prostovoljnosti sodeluje z drugo osebo. Prav tako pomeni, da lahko kadar koli reče "stop" in se umakne iz situacije.

- Nič ni prostovoljno, če je nekdo fizično ali psihično prisiljen k dejanjem. To lahko vključuje manipulacijo, izsiljevanje, zavajanje, prevaro, grožnje ali prisilo k skrivnosti. Situacija postane hujša, če je težje pobegniti iz nje.

3. **Enakopravnost**

Situacija lahko prestopi mejo, če obstaja neenakost med vpletenimi osebami. Do tega pride, kadar obstaja neravnovesje moči zaradi starosti, znanja, inteligence, prestiža, položaja ipd. Ne enakost sama po sebi ne naredi situacije problematične, ampak to, da se ta neenakost zlorabi za pridobivanje koristi.

- Neenakost med vpletenimi je lahko glede števila, starosti, znanja, inteligence, prestiža, moči, položaja, življenjskih izkušenj, zrelosti, statusa itd.
- Pri primerih ustrahovanja vedno obstaja neravnovesje moči med tistim, ki ustrahuje, in tistim, ki je ustrahovan. Pri spolnih interakcijah je zaželeno enakopravje, da ne pride do dominacije ene osebe nad drugo.

4. **Raven razvoja ali delovanja**

Pričakujemo, da imajo odrasli minimalno stopnjo čustvene samoregulacije in zrelosti za normalno socialno in spolno delovanje. Vedenje otrok in mladostnikov je bolj odvisno od razvojne stopnje, v kateri se trenutno nahajajo. To ne pomeni, da odobravamo neprimerna vedenja, ampak situacijo včasih lahko razumemo drugače.

- Pričakujemo, da bo odrasla oseba sposobna oceniti, kaj je zdravo in sprejemljivo vedenje zase in druge. Kompetentna odrasla oseba razume tudi pomen spoštovanja mej, svojih in drugih. Včasih pa obstajajo razlogi, da verjamemo, da druga oseba teh mej ne razume, na primer zaradi:
  - bolezni ali poslabšanja, kot je demenca
  - duševne prizadetosti
  - začasnih ali trajnih stanj, kot so psihoza, manične ali depresivne epizode, žalovanje, utrujenost ali zaljubljenost
  - opitosti
  - travme
  - invalidnosti: pomanjkanje govora ali nepoznavanje običajev in navad
- Če veste, da delate ali komunicirate z osebami s čustveno razvojno prizadetostjo, vas manj preseneti, če se vedejo nemirno ali kažejo manj samokontrole, ker to ustreza njihovi razvojni stopnji.
- Vedenja otrok in mladostnikov so bolj odvisna od razvojne stopnje, v kateri so. Seznam pričakovanih vedenj glede na starost je na voljo [tukaj](#).

5. **Kontekst**

Glede na pravila in bonton v določenem kontekstu je situacija lahko manj resna ali celo povsem sprejemljiva. Obratno pa, bolj kot je vedenje neprimerno v določenem kontekstu, bolj bo situacija resna.

- Mati, ki sunkovito potegne otroka na pločnik, ko se približuje avto s cvilečimi gumami, je nekaj drugega kot mati, ki enako naredi, ker otrok v trgovini na blagajni prosi za sladkarijo. (Primer: negativne povratne informacije sodelavcu na zasebnem sestanku ali pred drugimi?)

6. **Vpliv**

Ali je prisoten negativen vpliv ali škoda za vpletene (za tistega, ki je začel vedenje, za tistega, ki ga doživlja, za druge vpletene ali za športni kontekst)?

- Vplivi nadlegovanja in zlorabe se lahko kažejo na različne načine (fizično, psihično, socialno itd.) in imajo različne stopnje (zaradi ponavljanja, trajanja, intenzivnosti, zavedanja in/ali namere vedenja).

Če vas zanimajo dodatne informacije o šestih kriterijih jih lahko najdete [tukaj](#).

Priloga 2: Safe Sport International - Obrazec za prijavo

Navodila: Prosimo, izpolnite samo polja, za katera lahko zagotovite informacije.

Datum in čas prijave:

Podatki o otroku ali odrasli osebi »v tveganju«:

- Ime (ime/priimek): _____
- Starost: _____
- Datum rojstva: _____
- Spolna identiteta: _____
- Rasa/etnična pripadnost: _____
- Ali ima kakršno koli invalidnost ali učne potrebe? _____

Če se vaša skrb nanaša na otroka ali otroke, navedite podatke o njihovih starših/skrbnikih z zakonito starševsko odgovornostjo:

Vaš odnos do otroka ali odrasle osebe:

Vaša vloga, če se skrb nanaša na organizacijo, v kateri delate ali prostovoljno sodelujete:

Vaši podatki:

- Ime: _____
- Naslov: _____
- Kontaktni e-naslov: _____
- Telefonska številka/-e: _____

Prosimo, navedite, ali vas lahko kontaktiramo preko katerega od teh načinov ali ali obstaja drug način, npr. preko druge osebe, preko katere vas lahko kontaktiramo:

Podatki o osebi/osebah, ki so prijavljene kot vir skrbi, in njihovi kontaktni podatki.
Podrobnosti o njihovi vlogi v organizaciji, v kateri delajo ali prostovoljno sodelujejo:

Podatki o vseh drugih vpletenih osebah, npr. pričah, opazovalcih, drugih domnevnih storilcih:

Ali poročate o lastnih skrbih ali o skrbih nekoga drugega?
Če gre za slednje, prosimo navedite podrobnosti:

Podrobnosti o skrbi:

Datum/-i in čas/-i kakršnih koli zaskrbljujočih incidentov:

Podrobnosti o kateri koli drugi organizaciji, kateri ste morda že prijavili svojo skrb, ter o vseh ukrepih, ki so že bili izvedeni:

Priloga 3: World Athletics – Diagram poteka poročanja

